Írta: Ambrus Anna
2013. február 02. szombat, 09:44 -

A táncmulatságok a faluközösség életében fórumként működtek. A fiatalság az idősebbektől a táncok elsajátításával egy időben tanulta meg a falu íratlan törvényeit, és ezáltal könnyen be tudott illeszkedni a közösségbe. A gyermekek tánca hozzájárult a nemek közötti természetes viszonyulás kialakulásához, később a fonók a fiatalságnak módot adtak a kölcsönös megismerésre, megkönnyítve a párválasztást.
Táncos rendezvényeket főleg a téli időszakban tartottak, amikor a nehéz földművesmunka szünetelt, és több idő jutott ünneplésre, szórakozásra. Karácsonytól kezdődően, majd a vízkereszttel beálló farsangon gyakoriak voltak a szabad táncmulatságok és az ünnepi bálok; később húsvét, pünkösd és május elseje adott alkalmat ilyen összejövetelekre, ősszel pedig a betakarítás után következtek a szüreti, a regrutabálok és egyebek.

„Itt a farsang, áll a bál, táncot jár a fakanál!” – énekelték őseink a farsangnyitó bálokon, a téli hónapok kiemelkedő eseményein, amikor összegyűlt a nép az általa épített kultúrházakba. Az uzoni bálok általában színdarabbal kezdődtek, ezeket a Református Dalárda, az Önkéntes Tűzoltó Egyesület, az Iparosok Testülete, az Uzoni Gazdakör vagy más egyesület (sport, diák, regruta stb.) szervezte.

Ezeket a bálokat – amelyekről szüleim, jó ismerőseim és ma 90 éven felüli, hajdani ifjak annyi szépet meséltek – valóságos kisvárosi szinten szervezték meg, csak azok vehettek részt, akik meghívót kaptak. Nagyon nagy jelentősége volt a zenekarnak is, hiszen ettől függött a bálok színvonala, milyensége.

Szerencsés helyzetben volt szülőfalum ilyen téren is, mert a jó muzsikát szerető elődjeinknek két cigányzenekar is húzta a talpalávalót. A menő a Koszti Józsefé volt, akinek emlékét sokan őrzik még. Dobollói román létére megbecsült uzoni polgár lett, kocsmát tartott a központban, saját házában, és 5–6 tagú zenekara volt. Ő maga volt a prímás, Koszti Jenő a klarinétos (népiesen klánétos), Kicsi Koszti a másodhegedűs, Darócz Jenő a cimbalmos, a nagybőgőn pedig Karácsony Károly és Mezei György játszott felváltva.

Koszti József szépen gyarapodott, hamarosan kuglipályát épített telkére, és kedvelt vasárnapi szórakozássá tette a helybeli urak és gazdák körében. Nagyon ravasz játék ez, és jól jövedelmező, mert a részt vevő fiatalok izzadnak, és a folyadékvesztést pótolni kell sörrel, borral... A sok italozás, éjszakázás a tulajdonosnak is megártott, de az emlékén nem fogott, Uzonban ma is szívesen emlegetik az úri cigányt, aki megállta a helyét a székelyek között.

A Székely Nemzet újság 1883. január 25-ei számában találtam egy 130 éves tudósítást a pár nappal előbb megtartott uzoni bálról, ebből szemelgetek:
„Folyó évi január 20-án szép számú és intelligens közönség részvétele mellett nagyon sikerült tánczestélyünk volt s így mondanom sem kell, hogy nagyszerűen mulattunk. Nem hiányzott a jó kedv sem a tánczoló hölgyek, sem a mulatni szerető »arany« fiatalság részéről. Csak amúgy apróztuk a csárdást, mégpedig a régi magyarosan, néhányan pengő sarkantyúval.

A hölgykoszorú kiváló alakjai: Pünkösti Anna és Róza, Bernáld Amália és Jánó Örzsi kisasszonyok voltak, kik egyszerű csinosságuk, kedélyes társalgásuk, kitűnő tánczuk és lankadatlan víg kedélyük által semmi kívánni valót nem hagytak fenn, annyira, hogy távollétük tánczestélyünk ilyen kedélyes lefolyását bizonyára koczkáztatta volna.

Ez volt a tánczestély egyik része. Ami anyagi oldalát illeti, az a következő: bevétel összesen 100 frt 30 kr, az összes kiadás 51 frt 90 kr, marad az új községház nagy termének diszitésére tiszta jövedelem 48 frt 40 kr.”

A tudósítás ezek után név szerint felsorolja azokat, akik a belépőn „felülfizettek”, a 37 név mellett az összeget is feltüntetve és alázatosan megköszönve. A Ph – p betűjellel aláírt beszámoló a farsanghoz illő tréfával zárul:

„Ez az anyagi rész. De hogy ilyen szépen sikerült, nagy részben magunknak köszönhetjük; ezt ugyan nem kellene mondanom. Hogy hozzánk tartozó szomszédaink nem pártfogoltak most úgy, mint máskor, annak oka bizonyára a múlt évi sok egér meg a tavaszi Nemere szél fúvása. No lám, még az egerek is gyakorolnak befolyást a – bálok sikerére!”

(3szek.ro/Ambrus Anna)